

Aan het college van Burgemeester en Wethouders.

Betreft: **Onderhandelaarsakkoord rechtspositieregeling Brandweer Vrijwilligers**

Datum: 16 juni 2009
Ons kenmerk: 2009/MRP/002
Uw kenmerk: ECCVA/U200901056 Lbr. 09/071 CvA/LOGA 09/13

Geachte heer/mevrouw,

Als lid van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft u een brief ontvangen van het College van Arbeidszaken (CvA) met dagtekening 29 mei 2009. In die brief wordt u geïnformeerd over het bereikte onderhandelaarsakkoord over de rechtspositieregeling voor Brandweer Vrijwilligers.

Zoals u wellicht weet, zijn wij niet betrokken geweest bij deze onderhandelingen. De VBV voldoet pas in december 2009 aan door de VNG gestelde eisen om deel te nemen aan dit overleg. Intussen hebben wij een Model Rechts Positie (MRP) voor Brandweer Vrijwilligers opgesteld en u recent een exemplaar toegezonden. Budgetneutraal en breed gedragen door de vrijwilligers. Na breed aandringen hebben wij op 9 april jongstleden deze overhandigd aan de LOGA-partijen, inclusief onze 10 speerpunten. Er is toen toegezegd dat wij verder betrokken zouden worden bij de inhoud van de modernisering. Inmiddels weten wij beter.

Wij zijn van mening dat het voorliggende akkoord dat wordt gepresenteerd als een eerste stap, geen recht doet aan de behoeften van de Brandweer Vrijwilligers. Wij zullen in deze brief u per onderwerp voorzien van advies en aan het einde tot een slotconclusie komen.

Mate van gebondenheid: CAR hoofdstuk en toepassing

Eén rechtspositieregeling voor alle Brandweer Vrijwilligers in Nederland is, gelet op de ontwikkelingen uitstekend. Het scheidt een goede basis voor de brandweezorg voor de toekomst en biedt helderheid, duidelijkheid en administratieve lastenverlichting voor alle partijen.

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek	: Larikslaan 1 3833 AM Leusden	Telefoon	: 033 - 49 62 768 033 - 49 62 769	Fiscaal	: 81.86.45.167
Post	: Postbus 290 3830 AG Leusden	Home	: www.brandweervrijwilligers.nl	KvK-nummer	: 08168567
		E-mail	: info@brandweervrijwilligers.nl	Bankrekening	: 61.37.43.415

Voor een overgang naar de CAR zien wij geen redenen. De toekomst van de Brandweer Vrijwilligers ligt, inclusief die van hun rechtspositie, in de veiligheidsregio's. Wij begrijpen de meerwaarde van deze afspraak op de lange termijn niet.

De Brandweer Vrijwilligers hebben behoefte aan inhoudelijke oplossingen en niet aan onnodige procedurele stappen nu wij op weg zijn naar de veiligheidsregio's. Bovendien is er geen overgangsregeling opgenomen voor gemeenten die meer doen dan in dit akkoord is opgenomen. Dat leidt onmiddellijk tot rechtsongelijkheid enerzijds en tot kostenverhogingen voor gemeenten die minder doen anderzijds. Wij zijn voor een afstemmingsmodel naar uniformiteit dat aansluit bij de veiligheidsregio's. Dat vereist eerst nader onderzoek waarbij vooral de samenhang beoordeeld wordt met het komende Besluit Personeel Veiligheidsregio.

[Wij adviseren u dit punt af te wijzen met verwijzing naar de noodzaak van een overgangsregeling en nader onderzoek naar samenhang met het komende Besluit Personeel Veiligheidsregio's dat vorige week door de ministerraad is goedgekeurd.](#)

Bedrijfsvoering/vergoedingsregeling

Het verbeteren en verduidelijken van de vergoedingsregeling ondersteunen wij, de uitwerking zal echter aanmerkelijke (administratieve) moeilijkheden met zich meebrengen. Over de huidige vergoedingsregeling is reeds veel discussie. Niet omdat de vergoedingen te laag zouden zijn maar omdat er te grote verschillen zijn in interpretatie en uitvoering tussen gemeenten. Wij zijn vóór een goede beloning en vóór duidelijkheid en vóór uniformiteit. De nieuwe voorstellen bieden geen van beide.

Een voorbeeld. Na invoering van het Besluit Personeel Veiligheidsregio's zal worden overgegaan naar een beloning per functie, in plaats van naar rang. In het huidige stelsel wordt iemand aangesteld naar rang en ontvangt daarvoor de bijbehorende vergoedingen. Veel Brandweer Vrijwilligers vervullen meerdere functies, zelfs op een en dezelfde dag. Zo worden in voorkomende gevallen onderbrandmeesters ook ingezet als chauffeur of brandwacht. De bedenkers van deze regeling hebben vermoedelijk deze dagelijkse praktijk niet meegenomen in hun overwegingen. Naast ergernis zal dit leiden tot een complexere administratieve organisatie waarvan de kosten naar verwachting een veelvoud zullen zijn van de eventuele 'besparing'.

De hoogte van de beloning voor het verrichten van consignatiediensten staat bovendien niet in verhouding tot de belasting. Waarom is 1 Euro per uur zo'n goed idee? Consignatie houdt de verplichting in om gedurende bepaalde tijden binnen een zekere afstand van de kazerne te blijven. Dit is, bij aangetoonde noodzaak, een goed kosteneffectief alternatief voor een gekazerneerde (beroeps) bezetting. De belasting is echter aanzienlijk. In een door ons uitgevoerde enquête onder een grote groep leden is gebleken dat veel Brandweer Vrijwilligers nu al een hogere vergoeding dan 1 Euro ontvangen voor het verrichten van deze diensten. Ons voorstel ten aanzien van vergoedingen vindt u in onze MRP.

[Wij adviseren u het oneens te zijn met dit punt en aan te dringen op een zorgvuldig onderzoek naar de werkelijkheid en zo te voorkomen dat onnodige demotivatie en rechtsongelijkheid ontstaat.](#)

Onderzoek naar de positionering vrijwilliger ten opzichte van gemeente

De brandweer kent een drietal profielen voor de inzet van Brandweer Vrijwilligers, namelijk het Vrije Instroomprofiel, Consignatieprofiel en het Kazerneringsprofiel. Wij gaan ervan uit dat deze organisatievormen u voldoende bekend zijn. Het akkoord spreekt van de noodzaak naar een onderzoek naar type Brandweer Vrijwilligers. Wat ons betreft is dat overbodig. Er is al veel onderzoek gedaan, de resultaten daarvan hebben wij reeds in onze MRP verwerkt.

Wij hebben echter zorgen over de voorgestelde tweedeling onder de Brandweer Vrijwilligers. Feitelijk is die er namelijk niet. In de veel brandweerposten komen vrije instroom, consignatie en kazernering naast elkaar in een mengvorm voor. De verwachting vanuit eerdere onderzoeken is dat dit in de toekomst een goede oplossing biedt om de kosten voor brandweezorg te kunnen beheersen. Door een basis van vrije instroom in een intelligente combinatie met consignatie, kazernering en beroepspersoneel, kan per kazerne op een flexibel manier een optimale mix tussen beschikbaarheid en kosten worden gerealiseerd.

Deze kans laat de VNG zich hier ontnemen. Op voor ons onbegrijpelijke motieven ondersteunt de VNG de door de bonden gewenste ambtenarenstatus zonder zich serieus in de financiële nadelen, het afbreukrisico en de administratieve lastenverhogingen onder de 22.000 Brandweer Vrijwilligers en de bedrijfsvoering te verdiepen.

Brandweer Vrijwilligers willen ten dienste van de gemeenschap hun werk doen. De afhandeling van het FLO akkoord tussen bonden en VNG indertijd is veel Brandweer Vrijwilligers (en vele beroepscollega's) een gruwel. Zij willen alles behalve ambtenaar zijn. Overigens komt een dergelijke status bij vrijwilligersorganisaties in andere overheidssectoren niet voor.

[Wij adviseren u het oneens met dit punt te zijn en pleiten voor een eigen onderzoek dat breed gedragen wordt door eigen achterban en zonder dure externe adviseurs.](#)

Verzekeringen

In het voorstel zien wij op dit punt geen enkele verbetering ten opzichte van de huidige regeling. In de huidige regeling wordt de gemeente ook al verplicht om een ongevallenverzekering af te sluiten en hebben gemeenten het advies gekregen om aanvullende verzekeringen af te sluiten voor zelfstandig ondernemers. De kern van de problematiek wordt echter niet geraakt, namelijk vrijwaring van aansprakelijkheid, administratieve en juridische belasting na een ongeval of beroepsziekte.

Wij vinden het onvoorstelbaar dat de brandweer wel wordt geacht een voor de burger verzekerde brandweezorg te bieden, terwijl degenen die deze zorg bieden, de Brandweer Vrijwilligers, geen garanties en geen vrijwaring van aansprakelijkheid geboden wordt als hen een ongeval of een beroepsziekte overkomt.

Ongeacht of de brandweerorganisatie besluit het eventuele risico onder te brengen bij een verzekeringsmaatschappij of zelfstandig risicodragers wenst te worden, dienen garanties en vrijwaring te worden opgenomen in de rechtspositieregeling waarop de Brandweer Vrijwilliger kan terugvallen.

Daarnaast is het wenselijk dat de Brandweer Vrijwilliger verzekerd wordt van juridische bijstand, als gevolg van de voortschrijdende juridisering van de maatschappij.

Gezien het aantal ons bekende voorbeelden voldoet de nu voortgezette lijn van verzekeren volstrekt niet. Uit onze berekening is verder gebleken dat verzekeren per saldo duurder is dan eigen risicodragers zijn (indien het over 22.000 Brandweer Vrijwilligers wordt gezien).

Wij pleiten voor een vrijwaringpolis waarmee alle financiële, administratieve en juridische lasten worden weggenomen bij de Brandweer Vrijwilligers, zelfstandigen onder hen en hoofdwerkgevers. Bovendien zou een landelijke afgesloten verzekering niet alleen de gewenste uniformiteit bieden maar bovendien veel kosten besparen in een tijd dat iedere euro moet worden omgedraaid. Een gemiste kans, zo lijkt ons.

In dit verband lijkt het kosteneffectief om op landelijk niveau een expertcentrum in te stellen waarin de lokale en regionale casussen worden afgehandeld. Hiermee worden de juridische en personeelsafdelingen niet alleen ontlast maar er ontstaat op landelijk niveau ervaring en een eenduidige en uniforme aanpak van de juridische en administratieve afhandeling van ongevallen en beroepsziekte.

Wij adviseren u het op dit punt oneens te zijn en voor te stellen tot een landelijke aanpak te komen van één complete vrijwaring van aansprakelijkheid en naar één landelijke afhandelingspunt waar expertise kan worden opgebouwd en zo uniformiteit wordt gegarandeerd.

Relatie hoofdwerkgever

Opmerkelijk is dat de verplichting tot de relatie komt te liggen bij de Brandweer Vrijwilliger zelf. Het zou van inzicht getuigen om dit om te draaien namelijk dat de gemeente of de veiligheidsregio de relatiehouder wordt van de hoofdwerkgever. Niet alleen om daarmee de gesprekspartner te zijn voor alle administratieve en juridische verplichtingen, immers daar moet je een Brandweer Vrijwilliger niet mee lastig vallen maar vooral ook om het grote belang aan te geven dat gemeenten hebben bij het in werktijd laten uitrukken van de Brandweer Vrijwilligers.

In het kader van de vele initiatieven op het gebied van brandveiligheid in meer bredere zin naar de ondernemers van Nederland kan op een eenvoudige manier voordelen voor beide partijen worden gecreëerd. Een voorbeeld: er kan op een eenvoudige wijze in de regelgeving worden opgenomen dat de Brandweer Vrijwilligers ook het diploma voor Bedrijfshulpverlener (BHV) automatisch ontvangen, of door ondernemers te ondersteunen bij het opstellen van een ontruimingsplan.

Wij hebben nauwelijks vertrouwen in dat deze verplichting zal zorgen voor een betere relatie, waardoor ondernemers eerder bereid zullen zijn om Brandweer Vrijwilligers tijdens werktijden (nog) beschikbaar te stellen voor de brandweertaken. Een gemiste kans, zo lijkt ons.

Wij adviseren u het oneens te zijn met dit punt en eerst overleg te organiseren met de belangenorganisaties van de werkgevers.

Zwangerschap

Het aanbrengen van diversiteit bij de brandweer, levert verschillende problemen op die op verschillende wijzen opgelost kunnen worden. Tegen de regeling voor brandweervrouwen die zwanger zijn, hebben wij uiteraard geen bezwaar. Wél tegen de dogmatische uitwerking: uitsluiting van oefening en inzet vanaf de eerste dag, de betrokken Brandweer Vrijwilliger zou hierin zelf (na medisch advies) een keuze moeten maken, net als in de arbeidsverhoudingen in het hoofdberoep.

Overigens leidt deze regeling in onze opvatting tot rechtsongelijkheid bij andere Brandweer Vrijwilligers die tijdelijk arbeidsongeschikt zijn. Zij worden immers niet gecompenseerd bij ziekte.

Wij adviseren u het oneens te zijn met dit punt vanwege de onvolledigheid en de rechtsongelijkheid die dit oproept.

Loslaten leeftijdsgrens en medische keuring

Vasthouden aan leeftijdsontslag op 55 jarige leeftijd is al sinds 2003 bij wet verboden, dus dat is voor ons geen nieuws. Wél (slecht) nieuws is dat het loslaten ervan zal leiden tot een zwaardere keuring die het voor de doorsnee Brandweer Vrijwilliger onnodig moeilijk maakt om zijn vak te blijven uitoefenen (extra

belasting), zonder dat daarvan het nut en noodzaak is aangetoond. Men spreekt in het land zelfs over een brandweerstormbaan.

Een forse kostenpost voor de gemeenten. Er worden allerlei extra vakbekwaamheidseisen bedacht (met 'dwaze' hulpmiddelen) die al worden uitgevoerd in het kader van reguliere oefeningen. Volstrekt onnodig vooral omdat dit uren, belastingen en kosten cumuleert en niet integreert. De kosten en baten zijn niet doorgerekend. Het lijkt erop dat gemeenten een blanco cheque gaan tekenen. Duidelijk is dat deze extra belasting weleens de druppel kan zijn voor veel Brandweer Vrijwilligers om ermee te stoppen.

Wij adviseren u op dit punt mee te gaan met het loslaten van de leeftijdsgrens met de jaarlijkse maximaaltest voor boven de 55 jaar. Daarnaast de PPMO in de huidige vorm volstrekt af te wijzen. Eerst nut, noodzaak en dan kosten en baten berekenen voordat er ook maar aan invoering gedacht wordt.

Gratificatieregeling

Het opnemen van een gratificatieregeling is een goede ontwikkeling. Binnen de brandweercultuur is het ongebruikelijk om waardering te uiten naar elkaar, terwijl Brandweer Vrijwilligers het juist waarderen om een schouderklopje of pluim te ontvangen. Wanneer deze regeling juist wordt uitgevoerd, is dit een welkome aanvulling. Let wel: indien dit leidt tot het "afkopen" van de maatschappelijke waardering met geld achten wij dit een slechte ontwikkeling. Veel meer zijn wij gebaat bij goede en betrokken brandweermanagers en bestuurders die zich laten zien en horen, en aanspreekbaar gedrag vertonen. Zeker wanneer deze regeling voorziet in niet slechts een geldelijke beloning, maar ook in andere vormen van waardering.

Wij adviseren u het eens te zijn op dit punt, met inachtneming van ons voorbehoud.

Deelname fiscale regelingen

Een gunstige ontwikkeling uiteraard, die nog veel verder benut zou kunnen worden. Denk eens aan het verlenen van een loonheffingskorting aan ondernemers die Brandweer Vrijwilligers in dienst hebben. Een en ander naar analogie bij arbeidsgehandicapten en zodoende compensatie ontvangen voor hun bijdrage aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De ervaring leert echter dat het met de belastingdienst moeilijk zaken doen is. Zo werd het bedrag van 2 gulden 50 in het kader van de belastingvrije vergoeding aan brandweer door de fiscus afgerond naar 1 euro). Het zou wel eens bij vrome wensen kunnen blijven.

Wij adviseren u het eens te zijn op dit punt echter uw zorgen kenbaar te maken over de nog ontbrekende fiscale mogelijkheden voor betrokken partijen.

Ontslag op een bij besluit nader omschreven grond

Een Brandweer Vrijwilliger heeft een hoofdberoep. Daarnaast is hij bij nacht en ontij oproepbaar en bereid om te oefenen, bij te scholen en zich op te laten leiden. Merkwaardig dat er dan plotseling een dergelijke nieuwe regel om de hoek komt kijken. 'Onverenigbaarheid van karakters' zou de basis van deze regel zijn. Wij begrijpen niet waar de noodzaak vandaan komt om een dergelijke clause op te nemen. In plaats van de managers te leren met Brandweer Vrijwilligers om te gaan, worden hier regels geïntroduceerd om hen te 'dresseren'. Overigens is het de vraag of deze ontslagvorm ook bij andere vrijwilligersorganisaties binnen de overheid voorkomt.

Wij adviseren u het oneens te zijn met dit punt.

Handhaving bestaande bepalingen

De partijen bevestigen hiermee feitelijk dat het huidige onderhandelaarsakkoord niet volledig en af is. Dat dit kennelijk ondanks de langdurige periode van voornemens, voorbereidingen en onderhandelingen niet voorziet in de gewenste oplossingen voor de bedrijfsvoering van vandaag. Veel brandweerkorpsen hebben daardoor uiteenlopende (aanvullende) regelingen en bepalingen opgenomen om enigszins aansluiting te krijgen tussen een werkbare bedrijfsvoering en de rechtspositieregeling.

Een goede inventarisatie van alle bestaande regelingen en deze op sommige punten bijstellen en aanvullen had kunnen leiden tot een vernieuwde en moderne rechtspositieregeling die aansluit bij de bedrijfsvoering van een brandweerkorps, zoals dat vandaag en in de toekomst bestaat. Wij hebben hiertoe het nodige voorwerk gedaan en verwoord in onze MRP. Het is een gemiste kans dat de vakbonden en de VNG hier niet op zijn ingegaan en kennelijk gekozen hebben voor een fragmentarische aanpak.

Samenvatting

Vrijwaring van de relatie hoofdwerkgever, vrijwaring van aansprakelijkheid bij ongeval en beroepsziekte en vrijwaring van beroepsaansprakelijkheid ontbreken. Een landelijke aanpak zou niet alleen de zo gewenste uniformiteit opleveren maar tot aanmerkelijke kostenbesparingen kunnen leiden. Daarnaast zijn een aantal onderwerpen zoals fiscale regelingen, gratificatie, overgangsregelingen en rechten bij ziekte niet af. Verder worden allerlei onderwerpen geïntroduceerd zoals de PPMO en ontslag bij onverenigbaarheid van karakters die onnodig extra belasting en demotivatie opleveren. Tot slot ontbreekt de financiële paragraaf waarin alle voorstellen nog eens worden doorgerekend.

Het voorliggende akkoord zet naar onze opvatting de deur open naar onnodige extra belastingen, kostenverhogingen, hoge kosten van (extern) nader onderzoek naar wat al bekend is en het belangrijkste, namelijk uitstel van een aantal essentiële randvoorwaarden om Brandweer Vrijwilligers te vinden en ... vooral te binden.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee goed te hebben geïnformeerd en zijn er van overtuigd dat u voldoende informatie heeft om een verantwoord besluit te nemen over het bereikte onderhandelingsakkoord voor de rechtspositieregeling van uw Brandweer Vrijwilligers.

Uiteraard zijn wij altijd bereid tot het verstrekken van een nadere toelichting of uitleg. Specifieke vragen over de rechtspositieregeling kunt u mailen naar rechtspositie@brandweervrijwilligers.nl.

Met vriendelijke groet,
Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. van Beek', is written over a horizontal line.

C. van Beek MCDm

Voorzitter